

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

УДК 338.24:330.837:339.543

<http://doi.org/10.5281/zenodo.3564227>

ВАСИЛЬЧАК С.В.,
ГРИНІВ Ю.О.,
ГАЛАЧЕНКО О.О.,
ДУБИНА М.П.

Державне регулювання інституційного середовища ділової активності в контексті інноваційного розвитку малого підприємництва

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади формування державного регулювання інституційного середовища ділової активності в контексті інноваційного розвитку малого підприємництва.

Метою дослідження є обґрунтування можливих шляхів вдосконалення державного регулювання інституційного середовища ділової активності в контексті інноваційного розвитку малого підприємництва.

Методи дослідження. У дослідженні використано сукупність наукових методів і підходів, у тому числі логічного узагальнення, системний, метод порівнянь та синтезу, методи структурного, факторного та економіко-статистичного аналізу, графічний, кореляційно-регресійного моделювання що дозволило забезпечити концептуальну єдність дослідження.

Результати роботи. У статті обґрунтовано необхідність вдосконалення державного регулювання інституційного середовища ділової активності в контексті інноваційного розвитку малого підприємництва.

Галузь застосування результатів. В галузі економічних наук і в практичній діяльності органів державного управління та в діяльності малого підприємництва.

Висновки. Основні підсумки дослідження та його теоретико-методологічні результати можна звести до наступного формулювання: на основі проведеного економетричного моделювання взаємозалежності базових параметрів інноваційного розвитку малих підприємств Львівської області за 2011–2017 рр. від основних характеристик формування інституційного середовища ділової активності в Україні дало змогу виявити його ключові інституційні проблеми та деформації в інвестиційній, інноваційній, безпековій, регуляторній, тіньовій, корупційній, соціальній, податковій, інфраструктурній площині, обґрунтувати пріоритетні завдання у реалізації державної і регіональної політики щодо активізації інноваційного розвитку сектору малого підприємництва, підвищення сприятливості та безпечності підприємницького клімату загалом.

Ключові слова: державне регулювання, інституційне середовище, інноваційний розвиток, мале підприємництво.

ВАСИЛЬЧАК С. В.,
ГРИНЕВ Ю. А.,
ГАЛАЧЕНКО А. А.,
ДУБИНА М. П.

Государственное регулирование институциональной среды деловой активности в контексте инновационного развития малого предпринимательства

Предметом исследования являются теоретико-методологические основы формирования государственного регулирования институциональной среды деловой активности в контексте инновационного развития малого предпринимательства.

Целью исследования является обоснование возможных путей совершенствования государственного регулирования институциональной среды деловой активности в контексте инновационного развития малого предпринимательства.

Методы исследования. В исследовании использованы совокупность научных методов и подходов, в том числе логического обобщения, системный, метод сравнений и синтеза, методы структурного, факторного и экономико-статистического анализа, графический, корреляционно-регрессионного моделирования что позволило обеспечить концептуальное единство исследования.

Результаты работы. В статье обоснована необходимость совершенствования государственного регулирования институциональной среды деловой активности в контексте инновационного развития малого предпринимательства.

Область применения результатов. В области экономических наук и в практической деятельности органов государственного управления и в деятельности малого предпринимательства.

Выводы. Основные итоги исследования и его теоретико-методологические результаты можно свести к следующей формулировке: на основе проведенного эконометрического моделирования взаимозависимости базовых параметров инновационного развития малых предприятий Львовской области за 2011–2017 гг. От основных характеристик формирования институциональной среды деловой активности в Украине позволило выявить его ключевые институциональные проблемы и деформации в инвестиционной, инновационной, безопасности, регуляторной, теневой, коррупционной, социальной, налоговой и, инфраструктурной плоскости, обосновать приоритетные задачи в реализации государственной и региональной политики по активизации инновационного развития сектора малого предпринимательства, повышение благоприятности и безопасности предпринимательского климата в целом.

Ключевые слова: государственное регулирование, институциональная среда, инновационное развитие, малое предпринимательство.

VASILCHAK S.V.,
GRINOV Y.O.,
GALACHENKO O.O.,
DUBINA M.P.

State regulation of institutional environment of business activity in the context of innovative development of small enterprise

The subject of the research is theoretical and methodological foundations of forming state regulation of institutional environment of business activity in the context of innovative development of small business.

The purpose of the study is to substantiate possible ways to improve state regulation of the institutional environment of business activity in the context of innovative development of small business.

Research methods. The study used a set of scientific methods and approaches, including logical generalization, system, method of comparisons and synthesis, methods of structural, factor and economic-statistical analysis, graphical, correlation-regression modeling, which allowed to ensure conceptual unity of the study.

Results of work. The article substantiates the need to improve state regulation of the institutional environment of business activity in the context of innovative development of small business.

Area of application of results. In the field of economic sciences and in the practical activity of public administration and in the activity of small business.

Conclusions. The main results of the study and its theoretical and methodological results can be summarized as follows: based on the econometric modeling of the interdependence of the basic parameters of innovative development of small enterprises in the Lviv region for 2011–2017 from the main characteristics of the formation of the institutional environment of business activity in Ukraine made it possible to identify its key institutional problems and deformations in the investment, innovation, security, regulatory, shadow, corruption, social, tax, infrastructural plane, to substantiate the priorities of regional activities in the implementation of regional activities innovative development of the small business sector, improvement of the favorable and secure business climate in general.

Keywords: state regulation, institutional environment, innovative development, small business.

Постановка проблеми. Сфера малого підприємництва є невід'ємною складовою конкурентного механізму, що надає ринковій економіці гнучкість, вирішує проблему зайнятості населення, акумулює виробничі та фінансові ресурси, забезпечує ринок споживчими товарами і послугами. Проте важливою проблемою в нинішніх умовах є вдосконалення державного регулювання інституційного середовища ділової активності в контексті інноваційного розвитку малого підприємництва. Це стосується передусім проблеми удосконалення нормативно-правового регулювання інноваційної діяльності малих підприємств і механізмів її фінансового забезпечення, стимулювання підприємницької активності на державному та регіональному рівнях, визначення шляхів підвищення конкурентоспроможності малого суб'єкта господарювання через впровадження інновацій у виробництво та управління підприємством.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичні питання та окремі аспекти функціонування інститутів та управління інституціональними змінами досліджували такі зарубіжні науковці, як Т. Веблена, Дж. Коммонса, Д. Норта та інші. Особливості та різноманітні підходи до державного регулювання інституціонального середовища висвітлювали у своїх працях: О. І. Амоша, В.П. Вишневський, Я.А. Жаліло, І.Ф. Комарницький, Н.В. Осадча, Л.Д. Оліфіренко та інші.

Дослідженню проблем інноваційного розвитку малого підприємництва присвятили свої праці вчені-економісти: І. Буркинський, З. Варналій, С. Ва-

сильчак, Т. Васильців, Г. Веріга, В. Геєць, Е. Забарна, М. Журавльова, С. Іщук, С. Каламбет, С. Коваль, Н. Колесник, Т. Косова, Л. Костицко, Е. Кужель, В. Парсяк, Л. Пилипенко, Н. Романюк та інші.

Виділення невирішених питань. Попри те, що вивченням цього питання займалося багато науковців, на сьогодні воно потребує подальших наукових досліджень. Це стосується передусім проблеми удосконалення нормативно-правового регулювання інноваційної діяльності малих підприємств і механізмів його фінансового забезпечення, стимулювання підприємницької активності на державному та регіональному рівнях, визначення шляхів підвищення конкурентоспроможності малого суб'єкта господарювання через впровадження інновацій у виробництво та управління підприємством.

Складність і багатоаспектність досліджуваної проблематики, її важливість та недостатність вивчення окреслених аспектів зумовили вибір теми дослідження, його мету і завдання.

Мета статті полягає у дослідженні і обґрунтуванні можливих шляхів вдосконалення державного регулювання інституційного середовища ділової активності в контексті інноваційного розвитку малого підприємництва.

Виклад основного матеріалу. Розвиток сучасної економіки передбачає орієнтацію на інноваційну модель економічного зростання та удосконалення виробничого процесу у всіх видах економічної діяльності задля забезпечення мінімізації затрачених ресурсів та покращенням якості кінцевого про-

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

дукту. Відповідно інноваційну діяльність суб'єктів підприємницької діяльності слід розглядати як визначальний чинник підвищення ефективності їх розвитку та конкурентоспроможності.

Малі підприємства через недостатність фінансових ресурсів доволі часто неспроможні впроваджувати інновації у виробничий чи організаційно-управлінський процеси. Крім того, відсутність гарантованого та систематичного фінансування регіональних програм підтримки малого підприємництва, інноваційних проектів не сприяє активізації інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва.

На результати діяльності, зокрема інноваційної, має не аби який вплив інституційне середовище ділової активності. За таких умов важливим для покращення результативності функціонування підприємництва в країні є належне регулювання державою інституціональних змін. Трансформаційні процеси в економіці держави супроводжуються зміною її інститутів, і саме це має вплив на інноваційний розвиток суб'єктів підприємництва.

Як доводять розрахунки у 2017 році малі підприємства в загальній структурі підприємств Львівської області займали 95,1%. В досліджуваному регіоні функціонувало 110,1 тис. суб'єктів господарювання у сфері малого підприємництва (без врахування банків та бюджетних установ), що на 3,7 тис. менше, ніж у 2016 році. За кількістю суб'єктів малого бізнесу Львівська область посіла 5 місце серед регіонів України. У сфері малого підприємництва у 2017 році було зайнято 251,3 тис. працівників, зокрема 98,5 тис. осіб (39,2%) – на малих підприємствах, решта 152,8 тис. осіб (60,8%) – у фізичних осіб – підприємців.

Визначено, що розвиток інноваційної активності малих підприємств на відміну від великих, знаходиться на низькому рівні. Як свідчать статистичні дані, кількісне зростання малих підприємств не сприяє збільшенню обсягів нової продукції, яку створюють ці підприємства. Що стосується рівня новизни продукції, то в основному вона є новою лише для самих підприємств, що її впроваджують.

Проведене оцінювання впливу чинників формування інституційного середовища ділової активності на інноваційний розвиток малих підприємств Львівської області на основі кореляційно-регресійного моделювання дозволило виявити взаємозалежності між базовими параметрами інноваційного розвитку малих підприємств регіону (кількість інноваційно активних

підприємств, обсяги реалізованої інноваційної продукції, обсяги інноваційних витрат, в т.ч. за рахунок кредитів, впроваджено нових технологічних процесів, освоєно виробництво інноваційних видів продукції) і визначальними макрохарактеристиками інституційного середовища ділової активності (інвестиційна, інноваційна, безпекова, регуляторна, тіньова, корупційна, соціальна, податкова, інфраструктурна та інші компоненти).

Зниження економічної свободи в країні (у рейтингу підвищення балу на 1 одиницю свідчить про погіршення ситуації) зумовлює зменшення кількості інноваційно активних малих підприємств регіону на 7 одиниць. Це підтверджує гіпотезу про те, що саме свобода підприємництва та виходу на ринок, захист від рейдерства, відкритість економіки сприяють процесам як активізації діяльності діючих інноваційно орієнтованих підприємств, так і створенню нових ефективних інноваційних суб'єктів малого підприємництва регіону.

Підвищення питомої ваги вартості витрат при реєстрації власності на 1% призводить до зменшення кількості інноваційно активних малих підприємств в Львівській області на 19 одиниць, тому першочерговим є формування сприятливого ділового клімату за рахунок спрощення регуляторних умов ведення бізнесу, що виступає поштовхом появлення процесів створення інноваційних малих підприємств та їх ділової активності.

Підвищення середнього рівня процентних ставок банків за кредитами у національній валюті на 1 в. п. сприяє зменшенню кількості інноваційно активних малих підприємств регіону на 4 одиниці – адже інституційні умови здорожчання кредитних ресурсів є загрозливим не лише для малих інноваційних підприємств, але і всього підприємницького сектору як регіону, так і країни в цілому, що впливає на формування фінансового потенціалу та інвестиційних можливостей для їх інвестиційно-інноваційного розвитку та ділової активності.

Об'єктивно, що збільшення витрат підприємств на інноваційну діяльність у Львівській області на 1 млн. грн. забезпечує зростання обсягів реалізованої інноваційної продукції малих підприємств регіону на 1,4 млн. грн.

Підвищення кількості податкових виплат на рік на 10 од. [1] зумовлює зменшення обсягів реалізованої інноваційної продукції малих підприємств регіону на 9,7 млн. грн. Тобто, аналіз показав, що спрощення податкової системи шляхом оптимізації кількості

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

податків, затрат часу на їх сплату та ставок виступає стимулюючим чинником ділової активності, підвищення потенціалу малих підприємств регіону щодо виробництва та реалізації інноваційної продукції.

Збільшення кількості банків на одиницю зумовлює збільшення обсягів реалізованої інноваційної продукції малих підприємств регіону на 10,44 млн грн – адже розвиток фінансової, зокрема, банківської інфраструктури виступає економічним барометром фінансової стабільності інституційного середовища ділових взаємовідносин країни, формується фінансовий базис інвестиційно-позичкового ресурсу, що і стимулює підприємницьку активність малих підприємств регіону в напрямі виробництва та реалізації інноваційної продукції.

А підвищення витрат часу на отримання дозволів на будівництво на 10 днів зумовлює зменшення обсягів реалізованої інноваційної продукції малих підприємств регіону на 4,3 млн. грн. Тобто основні інституційні проблеми вітчизняного бізнес-середовища негативно впливають на можливості розвитку інноваційного потенціалу малих підприємств Львівської області.

Це підтверджує необхідність подальшого спрощення дозвільної системи та зниження бюрократичного навантаження в бізнес-середовищі шляхом спрощення процедури і скорочення термінів отримання дозвільних документів, перегляду вимог до отримання більшості дозволів; зменшення кількості економічно необґрунтованих та неефектив-

них дозволів; посилення відповідальності чиновників, які перешкоджають виконанню завдань щодо спрощення державної регуляторної політики [2].

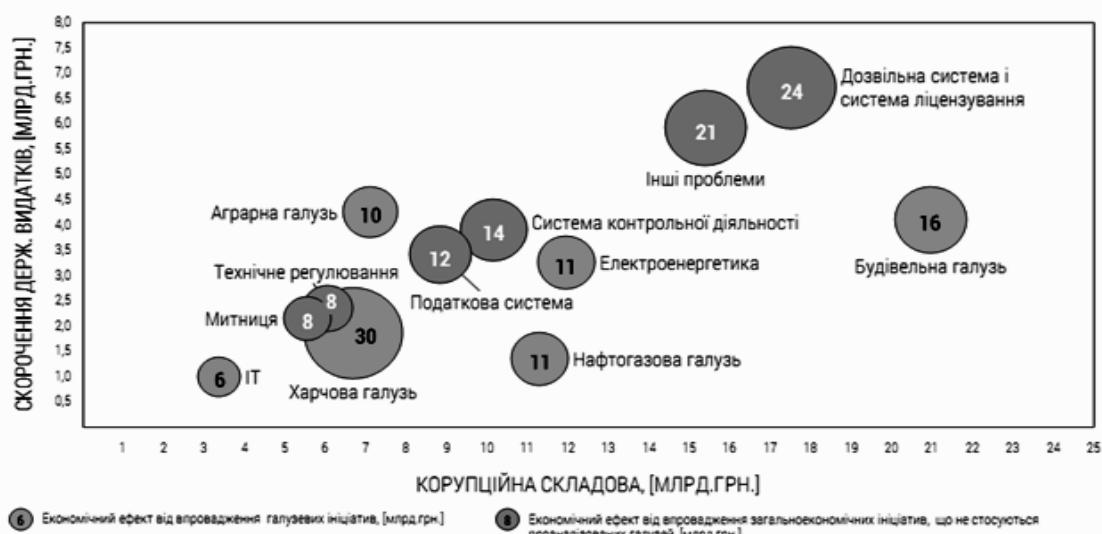
Державна політика дерегуляції як один з пріоритетів практичної імплементації нової моделі розвитку України в умовах європейської інтеграції визначена пріоритетним напрямом «Стратегії реформ – 2020», Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Коаліційної угоди між основними політичними партіями України, адже це важливий інструментарій дієвого покращення інституційного середовища підприємницької діяльності в Україні і її регіонах.

Згідно Стратегії розвитку «Україна 2020» загальний економічний ефект від імплементації стратегії по дерегуляції складає 300 млрд. грн. (рисунок).

При цьому державна регуляторна політика має відкрити потенціал реалізації можливостей для сектору МСП на основі [4]:

- пріоритетного врахування інтересів та особливостей МСП;
- узгодження регуляторної політики з потребами та специфікою суб'єктів малого підприємництва. В межах регуляторної політики слід запровадити МСП-тести, що дозволить деталізувати для малого бізнесу особливості державного регулювання, визначити можливості скасування конкретного регулювання або запровадити необхідні компенсатори. На цій основі мають бути визначені спеціалізовані, а не універсальні інструменти

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ГАЛУЗЕВИХ ТА РЕГУЛЯТОРНИХ СФЕР

Економічний ефект від імплементації стратегії по дерегуляції*

Джерело: [3]

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

стосовно різних підгруп малого підприємництва. У регуляторній політиці мають також бути враховані соціальні ефекти забезпечення зайнятості та самозайнятості (цю функцію виконує малий бізнес);

- забезпечення європейських параметрів антикорупційного вектора регуляторної політики. Найбільший розрив розвитку МСП в Україні та державах – членах ЄС спостерігається у площині несприятливого бізнес-клімату, що зумовлено збереженням системної корупції, яка формує надвисокі витрати на здійснення підприємницької діяльності (т. зв. інфраструктурні, інституційні та адміністративні податки). Має бути ліквідована спричинена тотальною корупцією практика системного невиконання органами державної влади всіх гілок та рівнів норм національного законодавства, що знижує резльтативність законодавчих змін;

- запровадження кількісного аналізу досягнення цілей дерегуляції з метою реального здешевлення ведення бізнесу. Важливо забезпечити ліквідацію надмірних повноважень держави, а не перекладати їх виконання на саморегулюючі організації, що також не може вважатись успішною дерегуляцією;

- зміцнення державної та громадської платформи формування політики дерегуляції і контролю за її виконанням. Розширення участі фахового експертного та бізнес-середовища в питаннях дерегуляції, інституційне закріплення обов'язковості такого співробітництва є необхідним елементом формування регуляторної політики і засобом громадського контролю за її реалізацією.

Збільшення капітальних інвестицій в регіоні на 1 млрд. грн. забезпечує підвищення потенціалу фінансування інноваційних витрат малих підприємств регіону на 5,2 млн грн. Тобто інноваційна ефективність капіталовкладень в економіку регіону має позитивний результат і відносно інноваційно активних малих підприємств, що виступає поштовхом для фінансування інноваційної діяльності як сектору малого підприємствами, так і середнього й великого бізнесу Львівської області.

Збільшення кількості бірж в країні на одиницю сприяє збільшенню обсягів інноваційних витрат малих підприємств регіону на 1,47 млн. грн., що підтверджує залежність фінансового потенціалу для реалізації інноваційних витрат малих підприємств від рівня розвитку ринкової інфраструктури, зокрема, біржового ринку для реалізації інноваційної продукції, підприємницьких проектів та ініціатив.

Підвищення коефіцієнта (ефективності) відшкодування коштів при закритті бізнесу на 10 відсотків зумовлює збільшення обсягів інноваційних витрат малих підприємств регіону на 7,155 млн. грн., що підтверджує якісні характеристики бізнес-середовища, а саме умов відкриття і закриття бізнесу, які прямо пропорційно корелюють з показниками інноваційної активності в регіоні.

Підвищення рівня дефіциту державного бюджету на 1 в. п. у ВВП призводить до зменшення обсягів інноваційних витрат малих підприємств регіону на 19,69 млн. грн. – це підтверджує негативний вплив на можливості фінансування інноваційних витрат малих підприємств регіону загальних проблем макроекономічного характеру в країні, які зумовлюють процеси вилучення грошових коштів з реального сектору економіки, скорочення соціальних програм, а отже і сукупного попиту – зниження купівельної спроможності населення, збільшення податкового тягаря, а відтак, зменшення інвестицій, інновацій та споживання.

В структурі витрат на інновації малих підприємств Львівської області за джерелами фінансування за досліджуваний період традиційно займають власні кошти підприємств – від 64,1% у 2011 р. до 93,5% у 2018 р., на другому місці стабільно інноваційні витрати за рахунок кредитів, середньорічна частка яких в структурі витрат за аналізований період складає 12,3 %). Тому особливо важливим є аналіз впливу інституційних чинників ділового середовища на обсяги фінансування інновацій малих підприємств Львівської області за рахунок кредитів.

Підвищення рівня тіньової економіки на 1 в. п. у ВВП (за методом обрахунку по витратах населення) сприяє зменшенню обсягів витрат на інновації за рахунок кредитів на малих підприємствах Львівської області на 560 тис. грн. У найзаможніших країнах Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) тіньова економіка в середньому складає 18,7% ВВП. Прийнято вважати, що безпечним рівнем тінізації економіки держав для розвинених країн світу є 14–15% ВВП, а для пострадянських – в межах 20–25% ВВП [5]. Рівень тіньової економіки в Україні за методом витрати населення на кінець 2018 року складає 57% – і це надто загрозлива проблема інституційного середовища для розвитку ділової активності, започаткування інноваційного бізнесу, особливо для малих підприємств, які є найбільш вразливими до інституційних деформа-

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

цій економічних взаємовідносин, що пояснюється зарегульованістю економіки, економічною злочинністю та рейдерством, відсутністю довіри до судової системи та інститутів влади, а тому свідчить про проблему безпеки інституційного середовища для розвитку ділової активності загалом.

Підвищення темпів зростання валового внутрішнього продукту на 10 % (відносно 1990 р.) зумовлює збільшення обсягів витрат на інновації за рахунок кредитів на малих підприємствах Львівської області на 3,9 млн. грн., що об'єктивно пояснюється тим, що розвиток економіки в країні загалом, а саме зростання валового продукту за рахунок його ефективного первинного та вторинного розподілу супроводжується якісними змінами в економіці, технології виробництва, пов'язане з появою нових видів продукції і цілих галузей. Тобто формується додатковий ресурс для розвитку інноваційного виробництва, а для інвесторів і кредиторів розвиток економіки є своєрідним поштовхом для кредитування інноваційних витрат підприємств, і, зокрема, малих підприємствах Львівської області.

Регресійна модель показала, що для створення сприятливого середовища для впровадження нових технологічних процесів на малих підприємствах регіону (як і для всієї країни), необхідними та першочерговими є заходи щодо забезпечення сприятливих (менш затратних) регуляторних умов та дозвільної системи для започаткування бізнесу, зниження рівня корупції та стимулювання приросту прямих іноземних інвестицій у регіон за рахунок обґрунтованої державної та регіональної політики залучення іноземного капіталу у пріоритетні й перспективні сектори та види економічної діяльності.

Рівень корупції як найбільш деструктивна інституційна характеристика вітчизняного бізнес-середовища негативно впливає не лише на показники інноваційної активності підприємств, але й визначає стан національної безпеки. Інституційне забезпечення національної безпеки та безпеки ділового середовища вимагає впровадження чіткої системи антикорупційних заходів в напрямі раціонального дегрегулювання господарської діяльності (спрощення процедур реєстрації власності, відкриття та закриття бізнесу, торговельного режиму, митних процедур та вимог безпеки в торгівлі й розміщенні ринків) за рахунок скорочення чисельності державних службовців та мінімізації контактів чиновників із суб'єктами бізнесу,

люстрації корупціонерів, зняття депутатської недоторканності, законодавчого закріплення механізмів цивілізованого лобіювання бізнес-інтересів із усуненням представників бізнесу з органів державного управління. Запровадження механізмів неухильного та невибіркового застосування антикорупційного законодавства (без пільг і привileїв залежно від майнового стану, соціального походження, політичної чи партійної належності) забезпечить їх ефективність за наявності політичної волі вищого керівництва держави, суспільної нетерпимості до корупційних проявів, активізації громадянського середовища [6].

Регресійна модель підтвердила пряму залежність процесів освоєння виробництва інноваційних видів продукції на малих підприємствах регіону від активізації діяльності діючих підприємств щодо реалізації інноваційної продукції, підвищення рівня інноваційного розвитку економіки країни загалом, який оцінюється питомою вагою у ВВП витрат на придбання машин та обладнання, які пов'язані з впровадженням інновацій. Адже інноваційна спрямованість економічного розвитку, яка характеризується вищеписаними показниками і виступає поштовхом для іноземних та вітчизняних інвесторів щодо капіталовкладень в інноваційне виробництво.

Проте обернена залежність між іншими показниками в моделі показує, що для освоєння виробництва інноваційних видів продукції на малих підприємствах регіону необхідно спростити умови, а саме скоротити терміни реєстрації власності та реалізувати заходи щодо захисту економічної свободи для розвитку ділової активності, зокрема, виходу на внутрішній ринок нових суб'єктів бізнесу, усунення недобросовісної конкуренції, рейдерства та монополізації.

Висновки

Проведене економетричне моделювання взаємозалежності базових параметрів інноваційного розвитку малих підприємств Львівської області за 2011–2018 рр. від основних характеристик формування інституційного середовища ділової активності в Україні дало змогу виявити його ключові інституційні проблеми та деформації в інвестиційній, інноваційній, безпековій, регуляторній, тіньовій, корупційній, соціальній, податковій, інфраструктурній площині, обґрунтувати пріоритетні завдання у реалізації державної і регіональної політики щодо активізації інновацій-

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

ного розвитку сектору малого підприємництва, підвищення сприятливості та безпечності підприємницького клімату загалом.

Список використаних джерел

1. Позитивна тенденція в Україні щодо кількості податкових виплат на рік: в 2005 р. – 147 виплат, а в 2015 р. – 28.
2. Мельник М.І. Формування бізнес–середовища України в умовах інституційних трансформацій : [монографія] / М.І. Мельник. – Львів : ІРД НАН України, 2012. – С.178.
3. Стратегія розвитку «Україна 2020». – Київ, 21/08/2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.easybusiness.in.ua
4. Васильців Т.Г. (2008) Економічна безпека підприємства України: стратегія та механізм зміцнення [текст]: монографія. Львів: Вид–во «Арал», 2008. – 386с.
5. Мазур І.І. Тінізація економіки України в сучасних умовах / І.І. Мазур // Вісник донецького національного університету. – 2011. – Том 2. – С. 52–57.
6. Опрая А.Т. Статистика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/1584072030734/statistika/statistika>

References

1. Pozytywna tendentsia v Ukrayini shchodo kolkosti podatkovykh vyplat na rik: v 2005 r. – 147 vyplat, a v 2015 r. – 28.
2. Melnyk M.I. Formuvannia biznes–seredovishcha Ukrayiny v umovakh instytutsiynykh transformatsii : [monohrafia] / M.I. Melnyk. – Lviv : IRD NAN Ukrayiny, 2012. – S.178.
3. Stratehiia rozvytku «Ukraina 2020». – Kyiv, 21/08/2014 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : www.easybusiness.in.ua
4. Vasyltsiv T.H. (2008) Ekonomichna bezpeka pidpryiemstva Ukrayiny: stratehiia ta mekhanizm zmitsnennia [tekst]: monohrafia. Lviv: Vyd–vo «Aral», 2008. – 386s.
5. Mazur I.I. Tinizatsiia ekonomiky Ukrayiny v suchasnykh umovakh / I.I. Mazur // Visnyk donetskoho natsionalnoho universitetu. – 2011. – Tom 2. – S. 52–57.
6. Opria A.T. Statystyka [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://pidruchniki.com/1584072030734/statistika/statistika>

Дані про авторів

Васильчак Світлана. Василівна,

д.е.н., професор, Львівський державний університет внутрішніх справ
e-mail: gidyak@i.ua

Гринів Юрій Олексійович,

д.е.н., доцент, ДП «Львівський науково–виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації»
e-mail: gidyak@i.ua

Галаченко Олександр Олександрович,

д.е.н., доцент, Вінницький інститут ПрАТ «ВНЗ» МАУП»
e-mail: o.galachenko@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-7444-3248

Дубина Марія Петрівна,

к.е.н., доцент, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені Степана Гжицького,
e-mail: dubynamarichka@gmail.com

Данные об авторах

Светлана Васильчак,

д.э.н., профессор, Львовский государственный университет внутренних дел
e-mail: gidyak@i.ua

Юрий Гринев.,

к.э.н., доцент, ГП «Львовский научно–производственный центр стандартизации, метрологии и сертификации»
e-mail: gidyak@i.ua

Олександр Галаченко.,

д.э.н., доцент, Винницкий институт ЧАО «ВУЗ» МАУП»
e-mail: o.galachenko@gmail.com

Мария Дубина.,

к.э.н., доцент, Львовский национальный университет ветеринарной медицины и биотехнологий имени Степана Гжицкого
e-mail: dubynamarichka@gmail.com

Data about the authors

Svetlana Vasylchak,

Doctor of Economics, Professor, Lviv state University of Internal Affairs,
e-mail: gidyak@i.ua

Yuriy Grinov,

Doctor of Economics, Associate Professor, State Enterprise «Lviv Scientific and Production Center for Standardization, Metrology and Certification»
e-mail: gidyak@i.ua

Alexander Halachenko,

PhD in Medical, associate professor, Vinnytsya Institute of PJSC «Higher Educational Institutions» MAUP»
e-mail: o.galachenko@gmail.com;

Maria Dubyna,

PhD in Economics, associate professor, Stephan Gzhytskyi Lviv national university of veterinary medicine and biotechnologies,
e-mail: dubynamarichka@gmail.com